

הסיפור
שליסיפור מעורר השראה
לשולחן השבתהילד
שנדרש להיעלם

הרב יוסף יצחק זלצמן

"אין בעיה", אמרת.

"ובכן", הוסיפו, "לשם כך, יהיה עליך להיעלם".

מה זאת אומרת "להיעלם"? משמעות הדבר היא כי מפתחת שנת הלימודים בתחילת ספטמבר, ועד לסיומה באמצע חודש יוני - כאשר כל יתר הילדים נמצאים בבית הספר, אסור לך לצאת או אפילו לעמוד בסמוך לחלון. לאיש אסור לדעת על קיומך.

וכך עשיתי.

בשנת תשל"א (1971), בקשתו של אבי לעזוב את המדינה התקבלה סוף סוף, והותר לנו להגר לישראל. בדרכנו החוצה, במעבר הגבול, הם מצאו את המדליה שקיבלה אימי.

"עליך להשאיר זאת כאן", אמרו השומרים. "מדליה זו שייכת לברית המועצות".

"בסדר", אמרה, "קחו את המדליה. אבל אני לוקחת את ילדי".

בישראל למדתי במשך שלושה שבועות בישיבת חב"ד בלוד, אך מששמעתי שאבי מתכוון לנסוע לרבי לחגי תשרי, גמרתי ואמר בלבי שהוריי צריכים לרכוש כרטיס גם עבורי. "גם אני נוסע לרבי", הודעתי להם.

טסתי עם אבי. במהלך הימים הראשונים הייתי המום ממראה עיניי: הרבי, 770, החסידים. כילדים, כמהנו לכל אלו; החלום שלנו היה לראות את הרבי. בכל התוועדות חסידית ברוסיה היו החסידים מאחלים לאבי: "שתזכה לצאת מרוסיה, כדי שילדיך יראו את הרבי וילמדו במוסדותיו!"

באותה שנה, מלבד התפילות וההתוועדויות עם הרבי, זכיתי גם להיכנס ליחידות בחדרו שלוש פעמים.

הפעם הראשונה הייתה למחרת יום כיפור. כשהתייצבתי לפני הרבי, ליבי פעם בחזקה. הוא נטל מידי את הפתק שהכנתי מבעוד מועד וקרא אותו במהירות, תוך שהוא מציין בו סימונים שונים בעיפרון שבידו.

"מאחר שהוריי מסרו את נפשם כל כך למען החינוך שלך", אמר לי הרבי, "יהי רצון שתצליח בלימוד התורה ובקיום המצוות בהידור".

בהמשך החודש, עמדת ב-770 כאשר לפתע הכריזו שהרבי מבקש שכל אלו שיצאו לאחרונה מרוסיה יגיעו אליו.

יוסף יצחק בחגיגת בר המצווה שלו,
יושב בין אביו לסבו.

נולדתי בעיר דוֹשְׁנֶבָה, בירת טג'יקיסטן, המרוחקת כאלפיים וחמש מאות ק"מ מקהילות חסידי חב"ד בערים טשקנט וסמרקנד שבאוזבקיסטן. כדי לטבול במקווה טהרה, נאלצה אימי לנסוע ברכבת במשך שלושים ושש שעות, כל צד, עד לסמרקנד. הוריי הגיעו לדוֹשְׁנֶבָה למטרת עסקים, ולא נשארנו שם זמן ממושך. גדלתי בין סמרקנד למוסקבה, שם התגוררו סבי וסבתי. ברוסיה נולדו להוריי שישה ילדים, הישג שבעבורו העניקה הממשלה הרוסית לאימי מדליה. היא הוכתרה על ידם בתואר "אם גיבורה", זכתה למענק של אחד עשר רובל מדי חודש כדי לקנות תוספת חלב.

בברית המועצות הייתה חובה לשלוח את הילדים לבית ספר ממלכתי. הורים שנתפסו והואשמו במניעת חינוך קומוניסטי מילדיהם, היו צפויים לעונש מאסר של שלוש שנים, ואם החליטו לפנות לבית המשפט, העונש עלול היה להגיע אף לעשרים וחמש שנה. במהלך ריצוי העונש, הילד היה שייך לממשלה, ונשלח להתחנך במוסדות ממשלתיים.

כשהגעתי לגיל בית הספר, הודיעו לי הוריי, "אנו רוצים שתמשיך את לימודיך בישיבה, ואיננו מעוניינים שתלך ללמוד בבית ספר קומוניסטי".

«

הולדתי. כחודש לפני אחת מאותן יחידויות, החלטתי ללמוד בישיבה לבד, ללא חברותא, מתוך מחשבה שזה יקל עליי לשמור על ריכוז בלימוד. לא הזכרתי דבר בנוגע להחלטתי זו, לכן נדהמתי כשהרבי אמר לי, "בכלל, עדיף ללמוד עם עוד מישהו מאשר ללמוד לבד". מיותר לציין שמיד אחרי שחזרתי לישיבה דאגתי למצוא חברותא.

הרבי גם אמר לי לשמש דוגמה אישית לאחרים, אך בשלב מסויים הרגשתי שההתקדמות הרוחנית שלי לעומת זו של חבריי, גורמת לי מידה מסוימת של גאווה. החלטתי לשאול את הרבי כיצד להתמודד עם המחשבות הללו.

תשובת הרבי הייתה כי ישנן שתי שיטות להתמודד עם מחשבות של גאווה והתנשאות. תחילה, יש להתבונן בדברים שמובאים בספר התניא: "והנה ה' ניצב עליו... ובוחן כליות ולב, אם עובדו כראוי". כך, הדגש הופך להיות על השאלה האם אני עובד את ה' כראוי.

דרך נוספת היא לומר, "אם אני אכן כזה מוצלח, הרי עליי להגיע להישגים גדולים בהרבה!" אחרי שהשיטות הללו יתחילו להשפיע עליך לטובה, כבר לא יטרידו אותך מחשבות שכאלו.

מאז שנת תש"מ (1980), משמש הרב יוסף יצחק זלצמן כשליח חב"ד בטורונטו, קנדה, שם ייסד את המרכז הקהילתי היהודי ליוצאי רוסיה של אונטריו. הוא רואיין בחודש מרחשון תשפ"ב (2021).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תנש"א (1991) — בשיחה בעת "יחידות כללית" לאורחים שבאו לחג הפסח, התייחס הרבי לניסים ולנפלאות שהתחוללו בשנה ההיא - אותה כינה הרבי "שנת אראנו נפלאות" - המהווים סימן לגאולה הקרובה. בין היתר הזכיר הרבי את נסי מלחמת המפרץ ואת עליית יהודי ברית המועצות לארץ ישראל: "היציאה של ריבוי יהודים ממדינה ההיא, שהיא בדוגמת יציאת מצרים, לאחר ריבוי שנים של הנהגה באופן אחר לגמרי, שיהודים לא יכלו לצאת ממנה - הרי דווקא בשנה זו ובשנה שלפניה פתחה מדינה זו את שעריה לשחרר יהודים לנסוע לארץ הקודש... ועד שהמדינה עצמה מסייעת להם לצאת... ומבלי הבט על הנסיונות שהם עברו... הרי ריבוי מהם הגיעו לארץ הקודש, ויש להם שייכות לתורה ומצוות בפועל".¹ כ"ו בניסן

1 תורת מנחם תנש"א ג, עמ' 106

מוחפס ומחפץ באה"ק ע"י צעירי אגודת חב"ד / המרכז לעזרי שלוחות טל' 1777-373-03

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי. לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

נאספנו מחוץ לחדרו של הרבי, והרב חזקוני, מזכירו האישי של הרבי, הכניס אותנו. הרבי ישב מאחורי השולחן, כשהוא מרכיב את משקפיו ומעיין בספר. "האם כולם כאן?", שאל. נכחו אז ב-770 כשלושים איש שיצאו באותה תקופה מברית המועצות, ולקח מספר דקות עד שכולם הגיעו.

לאחר שהרב חזקוני אישר שכולם נמצאים, הסיר הרבי את משקפיו הקריאה, סגר את הספר, והביט בנו. "הייתי רוצה שתלכו לפגוש את הרב משה פיינשטיין".

ר' משה, כפי שכונה, היה גדול פוסקי ההלכה בזמנו, אך בתור עולה טרי מרוסיה, לא שמעתי עליו קודם לכן. "לכו וספרו לו איך היה שם", הורה הרבי. "ואל תצטנעו. אני רוצה שיידע כיצד החסידים החזיקו מעמד בברית המועצות".

יצאנו מחדרו של הרבי, ונכנסנו הישר לכמה מכוניות שכבר חיכו לנו בחוץ. אחת מהן הייתה המכונית של הרבי, שבה ישבת במושב האחורי.

הגענו לביתו של ר' משה, והוזמנו להתיישב על כמה ספות. תחילה הוא שוחח עם המבוגרים, ואחר כך עבר לשוחח עמנו, הנערים הצעירים: אנוכי, יוסף יצחק מישלובין ושמואל נוטיק.

"באיזו מסכת עסקתם?", שאל אותנו.

למדנו את פרק "האומר" מתוך מסכת קידושין בתלמוד, והוא שאל אותנו כמה שאלות על המשנה שם. כשעניתי על שאלותיו, ראיתי שהוא הוציא ממחטה והחל לנגב את עיניו. המחשבה הראשונה שעלתה בראשי הייתה שאולי אמרתי משהו שפגע בו.

מישהו סיפר לו שר' יענקל נוטיק, אביו של שמואל, בקי בש"ס כולו.

"האמנם?", שאל, כשהוא פונה לר' יענקל.

"לא את כל הש"ס", השיב. "אולי חצי".

"רק חצי", העיר מישהו, "אבל כל מה שתשאל אותו, יתברר שנמצא בחצי שהוא יודע". ר' משה חייך.

לאחר מכן פנה אל הקבוצה כולה ושאל, "כיצד עשיתם זאת?" ר' משה עצמו הגיע מרוסיה, וידע מה המשמעות של להיות יהודי שומר תורה ומצוות במדינה ההיא. חמישים שנה אחרי שעזב, הוא רואה מולו אנשים שיצאו משם כאילו הקומוניזם כלל לא קיים. היינו חרדים לדבר ה', הפגנו בקיאות בתלמוד עם רש"י ותוספות, ודיברנו יידיש שוטפת.

ר' יענקל השיב: "כיצד עשינו זאת? וכי הייתה לנו ברירה?!" במילים אחרות, עבורנו, להישאר יהודים לא הייתה שאלה של בחירה; לא הייתה אפשרות אחרת.

היחידות השלישית שלי התקיימה כעבור כמה חודשים. אף שרצון הוריי היה שאשוב לישראל עם אבי, הצלחתי להתקבל לישיבה קרובה לרבי, במוריסטאון, ניו ג'רזי, ובסופו של דבר הם הסכימו שאשאר ללמוד שם. כך התאפשר לי להיכנס ליחידות עם הרבי לרגל יום הולדתו, כמקובל אז.

גם בשנתיים הבאות זכיתי להיכנס ליחידות לקראת יום

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER with the REBBE

בסיוע חברי THE JEM FOUNDATION ואתה תצוה... להעלות נר תמיד